

РЕПРЕСОВАНІ

жителі

с. Вербка Мурована
в 20-х – 50 рр. ХХ ст.

Ярмолинецька централізована бібліотечна система
Бібліотека-філіал села Вербка Мурована

*Репресовані
жителі
села Вербка Мурована
в 20-х – 50 рр. ХХ ст.*

*С.Вербка Мурована
2016 р.*

ББК 92 (4 УКР-4 ХМЕ)

Р 58

Репресовані жителі села Вербка Мурована в 20-х – 50 рр. ХХ ст.
– Ярмолинецька ЦБС, б/ф с. Вербка Мурована, 2016. – 16 с.

У даному виданні розміщені матеріали репресованих осіб села Вербка Мурована, які стали жертвами беззаконня за «політичними» статтями Кримінальних кодексів РРФСР та УРСР, спрямованих проти громадян державою. Також вміщені копії архівних документів, що свідчать про жахливі події, які відбувалися у Ярмолинецькому, Михалівському та Солобковецькому районах. Біографічні довідки, оприлюднюють в алфавітному порядку.

Видання розраховане на широке коло читачів.

Укладач: Щербій М. В.

Відповідальна за випуск: Гриб М. А.

Наприкінці 1920-х рр. більшовицький режим зіткнувся з новими викликами у внутрішній та зовнішній політиці. У Кремлі склалося тверде переконання, що внутрішні негаразди у поєднанні з низкою криз у міжнародних відносинах послаблюють позиції СРСР, сприяють активізації «контрреволюційних», «шкідницьких» і націоналістичних сил. Пожвавлення останніх пов'язувалося значною мірою з політикою «коренізації» (а отже «українізації»). Тому у вищих ешелонах влади було вирішено провести кілька відкритих політичних процесів, скерованих на залякування суспільства, тобто реалізацію політики терору.

Політичні репресії на Поділлі попри загальні риси цього страхітливого процесу мали свою регіональну специфіку. Зокрема аграрний характер регіону обумовив спрямування вістря політичних репресій насамперед проти селянства. Направленість репресивних заходів певною мірою визначила перебування подільського регіону в зоні державного кордону СРСР. Не останню роль у формуванні репресивної політики на Хмельниччині відіграла й та обставина, що тут у певний час працювали органи влади УНР, національні наукові та культурні установи.

Таким чином, початок 1920-х рр. характеризується винищенням населення Поділля, зокрема і в селі Вербка Мурована. У боротьбі з жителями Поділля, радянська влада застосовувала перевірені методи державного терору: розстріли, ув'язнення, вислання та депортації звільнення з роботи та інші заходи.

За матеріалами архівних документів

Із інформації секретаря Кам'янець-Подільського облвиконкому С.Гуменюка про невинуватене застосування Указу Президії Верховної Ради Союзу РСР

від 21 лютого 1948 року

Михайловський район.

1. Решением общего собрания колхозников колхоза им. Ленина села Иванковец от 26 апреля 1948 года и решением исполкома райсовета от 4 мая 1948 года гр. Вараницу Елену Федоровну приговорено выслать за пределы Украинской ССР как злостно уклоняющуюся от трудовой деятельности в сельском хозяйстве. Исполком обласного совета отменил общественный приговор колхозников и решение исполкома райсовета, так как гр. Вараница Е. Ф. в 1944 году выработала 72 трудодня, в 1945 году - 181 трудодень, в 1946 - 126, в 1947 году - 137 трудодней и в 1948 году - 13 трудодней. Следовательно, гр. Вараница Е. Ф. живет за счет честного труда в колхозе.

2. Решением общего собрания колхозников колхоза им. Ленина села Иванковец от 26 апреля 1948 года и решением исполкома райсовета от 4 мая 1948 года к гр. Войтовой Анне Игнатовне применен Указ как злостно уклоняющейся от трудовой деятельности в сельском хозяйстве. Проверкой установлено, что гр. Войтова А. И. в 1947 году работала звеньевой и выработала 146 трудодней. Исполкомом областного совета депутатов

трудящихся отменил общественный приговор общего собрания колхозников.

3. Решением общего собрания колхозников колхоза им. Ленина села Мазники от 23 марта 1948 года и решением исполкома райсовета от 26 марта 1948 года к гр. Бондару Григорию Кузьмичу применен Указ Президиума Верховного Совета СССР, как к злостно уклоняющемуся от трудовой деятельности в сельском хозяйстве. Проверкой установлено, что гр. Бондар Григорий Кузьмич является больным и не в силах заниматься физическим трудом (болеет туберкулезом легких). Исполком областного совета отменил общественный приговор.

4. В решении общего собрания колхозников колхоза им. Кагановича села Коржевцы от 6 апреля 1948 года и в решении исполкома райсовета депутатов трудящихся от 1 апреля 1948 года говорится, что гр. Сивак Петр Моисеевич занимается спекуляцией, живет антиобщественным, паразитическим образом жизни. Проверкой установлено, что гр. Сивак П. М. с 1935 по 1941 год и с 1945 по настоящее время работает на Деражнянской торфоразработке. Исполком обласного сонета депутатов трудящихся отемнил общественный приговор.

5. Исполком областного совета депутатов трудящихся отменил общественный приговор общего собрания колхозников колхоза им. Черняховского села Магнышевка от 23 апреля 1948 года и решение исполкома райсовета от 4 мая о выселении из Украинской ССР Дадюка Якова Ларионовича. В решении сказано, что Дадюк Я. Л. злостно уклоняется от трудовой деятельности в сельском хозяйстве. Проверкой

83 Мовою документів установлено, що гр. Дадюк в 1945 году выработал 145 трудовней, в 1946 году – 72 трудовдня, и в 1947 году – 128 трудовней. Волочиский район. Исполком областного совета депутатов трудящихся отменил об

Ярмолинецкий район.

1. Общественный приговор общего собрания колхозников колхоза „Прогресс“ села Буйволловцы от 19 апреля 1948 года и решение исполкома райсовета от 20 апреля 1948 года о выселении из Украинской ССР Дурняка Корнея Ивановича. Проверкой установлено, что гр-н Дурняк в 1947 году выработал 200 трудовней, по состоянию здоровья тяжелой физической работы выполнять не может (туберкулез легких). Реабілітовані історією. Хмельницька область 88

2. Общественный приговор общего собрания колхозников колхоза „Нове життя“ села Сказинцы от 17 апреля 1948 года и решение исполкома райсовета от 17 апреля 1948 года о выселении из Украинской ССР Вовненко Юлии Васильевны. Проверкой установлено, что гр-ка Вовненко, несмотря на то, что имеет четверо малолетних детей, в 1945 году выработала 115 трудовней, в 1946 году – 97 и в 1947 году – 109 трудовней.

Секретарь исполкома облсовета
Депутатов трудящихся

С.Гуменюк

Доповідна записка
голови Кам'янець-Подільського
облвиконкому А. Денисенка голові Ради
Міністрів УРСР Д. Коротченку про результати
виселення громадян, які не виконали мінімуму
трудоднів 17 травня 1948 р.

По состоянию на 15 мая 1948 года проведено 464 общих собрания колхозников, на которых обсужден Указ Президиума Верховного Совета Союза ССР от 21 февраля 1948 года.

...Ярмолинецкий район является передовым районом в области, но и в Ярмолинецком районе были отстающие колхозы: „Червона нива“ села Ст. Соколовка, „Большевик“ села Буринцы. Отставали эти колхозы потому, что часть колхозников на протяжении нескольких лет в колхозе не работали, занимались спекуляцией, разъезжая по разным городам республики, вследствие чего в этих колхозах трудовая дисциплина была на очень низком уровне. После собраний, на которых обсуждался Указ Президиума Верховного Совета СССР, эти колхозы за один только месяц выравнивались с передовыми колхозами района...

...В колхозе им. Шевченко Солобковецкого района колхозник Блажевский Франц, которому сейчас 63 года, ранее не работавший в колхозе, видя активный выход 97 Мовою документів колхозников на работу, заявил: „Теперь и я пойду на работу, так как вижу, что мы будем иметь большой результат от нашей работы, потому что все работают, у нас

ничего не пропадет, мы сможем хорошо обработать землю и получить высокий урожай”...

...Предупрежденный на общем собрании колхозник Барковский с колхоза „Червоный партизан” с. Новое Село Ярмолинецкого района, работая ездовым на пахоте, перевыполняет нормы выработки – при плане 0,50 га пашет 0,70 га, а на севе при норме 5 га – высевал 6 га...

Председатель исполкома облсовета

Депутатов трудящихся

А.Денисенко

ДАХм.О. – Ф. Р -338, оп. 6, спр. 43. – Арк. 39-44. Оригінал. Машинопис

**Інформація голови
Ярмолинецького райвиконкому В. Хмари
Кам'янець-Подільському облвиконкому про
трудоу дисципліну в колгоспах району
[березень 1949 р.]**

В 1949 году в районе проведено в 4 колхозах общие собрания колхозников по вопросу обсуждения Указа Президиума Верховного Совета СССР от 2 июня 1948 года „О выселении в отдаленные районы лиц, злостно уклоняющихся от трудовой деятельности в сельском хозяйстве и ведущих антиобщественный, паразитический образ жизни”. На собраниях детально обговаривалось состояние трудовой дисциплины в колхозе, со стороны выступающих колхозников поддавались острой критике недочеты в работе колхоза, а также лодырей, воров общественной собственности, спекулянтов и других

антиобщественных элементов, которые подрывают мощь колхозов и благосостояние колхозников. Общие собрания проведены в отстающих колхозах, как им. Сталина села Грабина, „Червона громада“ села Сказинцы, „Шлях до комунізму“ села Томашовка. До проведения собраний колхозы своевременно не справлялись с сельскохозяйственными работами, несмотря на то, что имели достаточное количество тягловой и рабочей силы, выход на работу колхозников в этих колхозах был низок, много было колхозников, которые не вырабатывали установленного минимума трудодней. Были также колхозники, которые мало принимали участие в сельскохозяйственных работах, а занимались воровством общественной сохранности и спекуляцией, что являлось их основным источником жизни. По колхозу „Шлях до комунізму“ села Томашовка общим собранием колхозников приговорена к выселению в отдаленные районы колхозница Кульчицкая Виктория Леонтьевна, 1902 года рождения, которая злостно уклонялась от честного труда в колхозе, вела враждебную агитацию среди колхозников против проводимых мероприятий, систематически занималась спекуляцией, с 1946 года не вырабатывала минимума трудодней, злостно уклонялась от трудовой деятельности в сельском хозяйстве. Общее собрание со всей резкостью осудило деятельность колхозницы Кульчицкой. Выступая на собрании, колхозник Слободян В.И. сказал, что Кульчицкая занималась систематической спекуляцией, совсем не хотела участвовать в колхозном труде, разлагала трудовую

дисциплину в колхозе, а поэтому ей не место среди честных колхозников, предлагал выслать ее в отдаленные районы согласно Указа Президиума Верховного Совета СССР от 2 июня 1948 года. После проведения собраний по обсуждению Указа Президиума Верховного Совета СССР от 2 июня 1948 года трудовая дисциплина в этих колхозах значительно улучшилась, все колхозники этих колхозов активно участвуют в весенне-полевых работах, в результате чего колхозы справляются с сельскохозяйственными работами, как весенний сев. Такие колхозы, как им. Сталина села Грабина, „Червона громада“ села Сказинцы, своевременно провели подкормку озимых посевов и боронование зяби и успешно проводят посев ранних ярых зерновых культур. Предупрежденные лица на общих собраниях на деле выполняют взятые ими обязательства перед колхозниками и участвуют в весенне-полевых работах колхоза. За период одного-полтора месяца имеют по 10-15 трудодней после взятых обязательств колхозники им. Петровского села Березовка Гуменюк Игнатий М., Ковальчук Анна Яковлевна, Козик Паша Ильична, Белоус Домникия, „Червона громада“ села Сказинцы Швец Бронислава, Рудая Евгения, Мироненко Франя и ряд других.

Председатель исполкома Ярмолинецкого

райсовета депутатов трудящихся

В.Хмара

Бібліографічні довідки репресованих

**25 жителів села репресовані
політичним режимом
з них 1 розстріляні
10 - ув'язнено, 14 депортовано**

Богдан Катерина Степанівна, українка, неписьменна, селянка-одноосібниця. У 1932 р., як соціально небезпечний елемент вислана за межі області. Реабілітована згідно з Законом України від 17.04.91 р.

Вальчук Йосип Кирилович, 1897 р., українець, освіта початкова, вчитель. Заарештований 30.10.30 р. звинувачення: антирадянська агітація. Засуджений на 3 роки позбавлення волі у концтаборі. Реабілітований 01.03.68 р.

Гесаль Василь Антонович, 1906 р.с. Вербка Мурована, українець, малописьменний, колгоспник. За ухилення від суспільно-корисної праці в колгоспі 15.07.48 р. висланий за межі України на 8 років. Реабілітований згідно з Законом України від 17.04.91 р.

Зборовський Тимофій Васильович, українець, малописьменний, селянин-одноосібник. У 1931 р. як соціально небезпечний елемент висланий за межі області. Реабілітований 17.04.91 р.

Корольчук Йосип Филімонович, 1920 р., українець, освіта неповня середня, колгоспник. За ухилення від суспільно-корисної праці в колгоспі 15.07.48 р. висланий в Іркутську область на 8 років. Реабілітований 17.04.91 р.

Корольчук Тимофій Панькович, українець, малописьменний, селянин-одноосібник. У 1931 році як соціально-небезпечний елемент висланий за межі області. Реабілітований 17.04.91 р.

Корчинський Іван Іванович, 1901 р. поляк, малописьменний, колгоспник. Заарештований 19.12.32 р. звинувачення: тероризм. 04.03.33 р. справу припинено, з-під варти звільнений. Реабілітований 28.04.98 р.

Костик Сава Степанович, 1906 р. українець, малописьменний, селянин-одноосібник. У 1932 р. як соціально-небезпечний елемент висланий за межі області. Реабілітований 17.04.91 р.

Ксьондз Савелій Дорофійович 1908 р., українець, малописьменний, колгоспник. За ухилення від суспільно-корисної праці в колгоспі 15.07.1948 р. висланий за межі України на 8 років. Реабілітований 17.04.91 р.

Ксьондз Степан Матвійович, 1893 р. українець, неписьменний, селянин-одноосібник. Заарештований 16.03.33 р. звинувачення

антирадянська агітація. 03.05.33 р. справу припинено, з-під варти звільнений. Реабілітований 27.08.98 р.

Ксьондз Савелій Дорофійович, 1908 р., українець, малописьменний, колгоспник. За ухилення від суспільно-корисної праці в колгоспі 15.07.48 р. висланий за межі України на 8 років. Реабілітований 17.04.91 р.

Ксьондз Степан Матвійович, 1893 р., Українець, неписьменний, селянин-одноосібник. Заарештований 16.03.33 р. Звинувачення: антирадянська агітація. 03.05.33 р. справу припинено, з-під варти звільнений. Реабілітований 27.08.98 р.

Лужняк Антон Федорович, 1884 р., українець, освіта середня, селянин-одноосібник. Заарештований 23.04.31 р. Звинувачення: тероризм. 18.08.31 р. справу припинено, з-під варти звільнений. Реабілітований 25.11.97 р.

Лужняк Кирило Ефремович, 1889 р., українець, малописьменний, кочегар паровозного депо у м. Кам'янка-Бузька Львівської області. Заарештований 21.03.52 р. Звинувачення: зрада Батьківщини. Засуджений на 25 років позбавлення волі з конфіскацією майна. Звільнений 19.11.55 р. Реабілітований 28.01.94 р.

Лужняк Никанор Андрійович, 1885 р., українець, малописьменний, селянин-одноосібник. Заарештований 15.09.37 р. Звинувачення: контрреволюційна діяльність. 05.10.37 р. засуджений на 10 років позбавлення волі. Реабілітований 30.07.98 р.

Лучко Михайло Семенович, українець, малописьменний, селянин-одноосібник. Заарештований 01.09.37 р. Звинувачення: антирадянська агітація. 18.06.33 р. справу припинено, з-під варти звільнений. Реабілітований 31.07.98 р.

Мазур Єфросинія Михайлівна. 1925 р., українка, малописьменна, колгоспниця. За ухилення від суспільно-корисної праці в колгоспі 21.07.48 р. вислана в Кемеровську обл. на 8 років. Звільнена із спецпоселення 05.11.53 р. Реабілітована 17.04.91 р.

Мазур Настасія Федорівна, 1898 р., українка, неписьменна, домогосподарка. За ухилення від суспільно-корисної праці в колгоспі 21.07.48 р. вислана в Кемеровську область на 8 років. Звільнена із спецпоселення 12.12.53 р. Реабілітована 17.04.91 р.

Мантуляк Ганна Федорівна, 1913 р. українка, неписьменна, колгоспниця. Заарештована 27.10.45 р. як неблагонадійний елемент і вислана в Казахстан на 5 років. Звільнена із спец поселення 27.10.50 р. Реабілітована 26.02.97 р.

Маргель Михайло Іванович, 1895 р. українець, освіта початкова, сторож колгоспу. Заарештований 13.09.37 р. Звинувачення: контрреволюційна діяльність. 04.12.37 р. засуджений до розстрілу. Вирок виконаний 26.12.37 р. Реабілітований 03.05.89 р.

Масловський Іван Микитович, українець, неписьменний, колгоспник. Заарештований 25.09.51 р. Звинувачення: зрада Батьківщини. Засуджений на 25 років позбавлення волі. Звільнений 06.10.53 р. Реабілітований 08.04.92 р.

Молотюк Василь Андрійович, українець, малописьменний, селянин-одноосібник. Заарештований 02.10.37 р. Звинувачення: контрреволюційна діяльність. Засуджений на 10 років позбавлення волі у ВТТ. Реабілітований 30.12.88 р.

Онисюк Іван Федорович, 1915 р., українець, освіта початкова, військовослужбовець. Заарештований 22.11.42 р. Звинувачення: антирадянська агітація. Військтрибуналом Калужького гарнізону 10.08.46 р. засуджений на 3 роки позбавлення волі у ВТТ. Реабілітований 17.09.97 р.

Слюсарчук Ганна Федорівна, 1913 р., українка, малописьменна, колгоспниця. 27.10.45 р. як неблагонадійний елемент вислана в Казахстан на 5 років. Реабілітована 17.04.91 р.

Слюсарчук Марія Мусіївна, 1927 р., українка, освіта початкова, колгоспниця. Особливою нарадою НКВС СРСР 27.10.45 р. як

неблагонадійний елемент вислана в Казахстан на 5 років. Звільнена із спец поселення 27.10.55 р. Реабілітована 17.04.91 р.

Слюсарчук Мусій Софроневич, 1892 р., українець, малописьменний, колгоспник. Особливою нарадою НКВС СРСР 27.10.45 р. як неблагонадійний елемент висланий в Казахстан на 5 років. Звільнений із спец поселення 27.10.50 р. Реабілітований 26.02.97 р.

Фищук Терентій Федорович, 1914 р.,українець, малописьменний, колгоспник. За ухилення від суспільно-корисної праці в колгоспі у 1948 році висланий за межі України на 8 років. Реабілітований 17.04.91 р.

Використані джерела

Реабілітовані історією: У двадцяти семи томах. Хмельницька область. / Редакція тому: В. Д. Гаврішко (голова) та ін. – Упорядники: Л. Л. Місінкевич, Р. Ю. Подкур. – Біографічні довідки: П. М. Воскобойнік, Л. А. Кривега, О. М. Фандуль. – Кн. 6. – Хмельницький, 2014. – 115

Політичні репресії проти культурно-освітньої та наукової інтелігенції Поділля на початку 1920-х рр. <http://www.info-library.com.ua/books-text-10529.html>

Інформаційне видання

**Репресовані жителі
села Вербка Мурована в 20-х – 50 рр. ХХ ст.**

Відповідальна за випуск:

Гриб М. А.- директор Ярмолинецької ЦБС

Укладач:

Щербій М.В. – бібліотекар б/ф с. Вербка Мурована.

Папір офсетний. Формат 21x14,5. Друк ізографією. Наклад 20 примірників
Підписано до друку: 2016 року. Віддруковано з готового оригіналу – макета
Ярмолинецька ЦБС. Сmt. Ярмолинці пл.. 600-річчя Ярмолинець, 1а